

Fôringsautomater til småfuglene

Faktaark for prosjektet «Fugleturisme i Midt- og Øst-Finnmark», et prosjekt i «Naturarven som verdiskaper (M)»

Opprinnelig kastet vi maten til fuglene direkte på bakken, men etter hvert ble fuglebrett med eller uten tak svært populært. På 1980-tallet så man en gradvis spesialisering i fôringsautomater, ettersom fuglemat ble kommersielle produkter som kunne kjøpes i den lokale matbutikken. Vi gikk fra at fuglematen vanligvis bestod av diverse matrester fra husholdningen, til at man begynte å kjøpe spesialisert fuglemat i butikken. Her beskrives noen av de fôringsautomatene som er vanlig tilgjengelige i dag.

En fôringsautomat plasseres slik at den er godt synlig. Dermed kan vi følge med på alle fuglene som kommer og henter seg mat. Dersom automaten henger i nærheten av busker og trær, vil fuglene føle seg tryggere enn om automaten henger på en husvegg langt unna busker og trær.

Det er typisk at meisene henter ett og ett frø som de tar med til en plass hvor de kan spise det trygt. Ofte er dette en tett busk i nærheten av fôringsplassen hvor de ikke er tilgjengelige for rovfugler og andre farer. Finkene, derimot, blir oftest sittende på brettet mens de spiser frøene.

Kjøttmeisa er en av de vanligste artene som besøker fôringsautomatene

Automater for solsikkefrø

Hjemmesnekkeren!

Denne solsikkeautomaten er hjemmelaget. Den har fasong som en fuglekasse, men fronten er skiftet ut med en gjennomsiktig plastplate som har en åpning nede der solsikkefrøene renner ut på en underlagsplate. Er du litt nevenyttig, er dette en enkel og god fôringsautomat som du kan lage selv. Lengden på selve kassa og størrelsen på åpningen nederst, avgjør hvor ofte man trenger å etterfylle automaten med solsikkefrø.

Rørautomater

Denne fôringsautomaten fås kjøpt i flere forskjellige lengder. Den lengste er 120 cm lang og har 12 hull hvor fuglene kan plukke frø. Den korteste har 6 hull. Det kan bli et voldsomt liv rundt den største automaten, og solsikkefrøene forsvinner i raskt tempo. Dermed kan det bli dyr moro dersom du må fylle på 4-5 kilo med solsikkefrø hver dag. Det kan gi deg en ukentlig kostnad på 350-400 kroner. (naturogfritid.no)

En liknende fôringsautomat kan også ganske lett lages hjemme. På et rett plastrør kan man skjære ut åpninger hvor fuglene kan plukke frøene. Da må man bore hull til sittepinner for fuglene under hullene.

Brusflaske frøautomat

Denne enkle duppeditten skrus på en tom brusflaske. Flasken henges opp på et passende sted (ståltråd følger også med), og småfuglene lærer raskt at det renner nye solsikkefrø ned i to binger når de plukker ut frø. Enkel og god løsning. (naturogfritid.no)

Metallhus

Denne enkle modellen i metall rommer rundt en liter frø. Den mørke grå delen kan løftes opp og frøene fylles på her. Godt likt av meiser og finker. (Plantasjen)

Automat til meiseboller

Denne enkle automaten er laget til de minste meisebollene. Meisebollene varer lengre i en slik automat enn om du bare henger meisebollen i det grønne plastnettet.

Større fugler som skjære vil raskt knuse meisebollen med sitt kraftige nebb og spise den opp. Inne i nettingsøylene er meisebollene noe bedre beskyttet, og fuglene bruker lengre tid på å hakke løs biter av bollene.

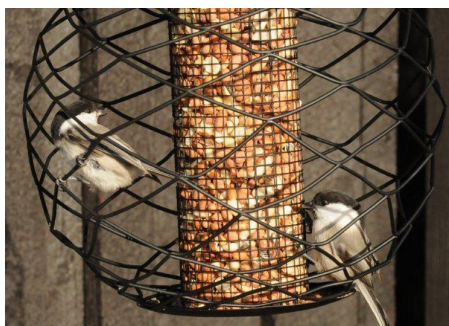

Automater til jordnøtter

Det finnes flere typer automater til jordnøtter som likner den på bildet. Disse fungerer godt da fuglene sitter på ringen og hakker løs biter av nøttene. Nyere modeller av disse automatene har hull i bunnen av automaten (se bildet oppe til høyre). Dette er viktig for at vann skal kunne renne gjennom. Eldre typer av disse automatene har tett bunn. Da er det en fordel å bore flere hull i bunnen. I en automat med tett bunn vil de nederste jordnøttene råtne.

Ved at jordnøttautomaten har hull i bunnen (se bildet), vil vann kunne renne gjennom og ikke bli stående i bunnen. Hvis det skjer vil de nederste jordnøttene råtne.

Kun for de små

Denne automaten har det fortrinnet at det bare er småfugler som tar seg gjennom nettingen og inn til frøene. Automaten egner seg både til jordnøtter og solsikkefrø. Det kan være en fordel å lage åpningene nederst i frøautomaten noe større slik at jordnøttene lettere kommer ut av den relativt smale sprekken i bunnen av automaten. Dersom det ikke kommer mer frø ut av automaten, gi den lette slag i siden og frø vil sprette ut på det nedre brettet.

*Faktaarket er laget av Bjørn Frantzen
Alle bilder: © Bjørn Frantzen*